

**Radost
Hospodinova
budiž
síla vaše**

Neh. 8,10

**živá!
SLOVA**

1 1989

ročník XXI

TICHÉ PUTOVÁNÍ

Žalmistu nesklíčeje skutečnost, že *Duch Boží „působí to, aby tiši chodili v soudu a vyučuje tiché své cestě“* (Ž 25,9). Pro každého věřícího je to milost od Pána, když si připomíná působení Ducha svatého. Věrná duše poznává, že cesta v tichosti je úspěšnější, neboť může být ve spojení s pravým Průvodcem na modlitbě. Nejde bezmyšlenkovitě, ale posuzuje, je-li každý krok příjemný oku Nejvyššího (Ž 33,18).

Josef násilně odložený od své rodiny a prodaný do otroctví tiše snášel nové prostředí. Hospodin byl s ním a učil jej poslušnosti a plnosti. Tak si získal důvěru domácího pána, který mu svěřil správu svého domu. Musel jistě překonávat mnohé obtíže, řešil je však v tichosti a sebekritice. Při tom upevňoval svůj charakter a oddanost Bohu, který jej nakonec převedl kolem nalíčeného nebezpečného propadlosti.

Nebezpečí zhoršení životních podmínek teď tolík nehrozí, a proto se mnohým lehkovážným zdá být obtížné chodit v tichosti a odpovědnosti před Pánem. Ulišný pokušitel nabízí, přesvědčuje, ukazuje paletu stříbrných barev požitků, nastavuje směrovku do lákavého prostředí. Pro mladého Samsona bylo obtížné vybrat si nevěstu z vlastního národa, nedbal výstražných prosb svých rodičů a došel smutného konce.

Milý čtenáři, měj touhu jít vždy pod působením Ducha svatého v pokorné tichosti vstříc svému Spasiteli, Pánu Ježíši Kristu. vt

DOPIS A NÁVŠTĚVA

(O radosti, jakou mají věřící i jejich děti v malých shromážděních — jsou vděčni za návštěvy — nemohlo by jich být více?)

Rádi se diváme do naší dopisní schránky. Celá rodina je napjatá, když ji otevřáme. Každý se ptá, kdo to asi píše. Někdy rozmáznuté razítko prozradí svého odesílatele. Děti netrpělivě prohlížejí známku. Když jim to tatínek hned nedovolí, zvědavost stoupá a je ještě větší s tatínkovým úsměvem. Přijede strýček!

Takový dopis nekončí hned v koši. Je v něm vždycky něco zajímavého, radostného, k potěšení. Rádi čteme povzbuzující dopisy. Milý bratr se těší na setkání.

Cekání je však dlouhé. Dny pomalu ubíhají, není divu, že se děti vyptávají: „Kdy už strýček přijede?“ Konečně je tu ten vzácný den. Dnes přijede strýček! Děti spěchají k vlaku, čekají v autobusu — nebo snad přijede autem? Kdy jen přijede? Odpolední hodiny se táhnou — tu se ozve zvonek a v otevřených dveřích stojí strýček. Návštěva! — V ní přichází do našeho domu Pán Ježíš. Smíme strávit několik krásných chvil v pěkném obecenství a jsme za ně vděčni.

Ka

ZIVÁ SLOVA vydávají Křesťanské sbory v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. — Řídí odpovědný redaktor Ing. Jan Ostrolucký s redakční rady, Adresa redakce: 701 00 Ostrava 1, Fifejdy II, Lechowiczova 5/2839. — Vychází šestkrát ročně. Předplatné na celý rok 30,- Kčs. — Administrace časopisu: 755 01 Vsetín, Jiráskova 1817/72, telefon 2930. — Grafická úprava: akad. malíř Jaroslav Kapec. — Rozšířuje administrace. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p. Olomouc, závod Ostrava, provoz 26 Valašské Meziříčí. — Snižený poplatek za dopravu novin povolen SmrS Ostrava, č. j. 3126/84 ze dne 26. 4. 1984. Dohledací pošta Vsetín 1. — Reg. číslo R 5078. — Index 47 876.

MYSLITE JINAK

Největším „prorokem ze synů lidských“ byl Jan Křtitel. Ne podle našich vžitých představ o prorocích — vždyť nenapsal žádnou knihu, nezůstalo po něm žádné velké proroctví, které by nám poohlášalo rousku zakrývající budoucnost, ani nevykonal žádný zázrak, který by přesvědčil i ty nejzalvrzelejší skeptiky. Byl jím proto, že nám toto svědectví o něm zanechal sám Boží Syn Ježíš Kristus.

V čem je jeho velikost? Vždyť v porovnání s ostatními jakoby se ztrácel. Jeho velikost je v jedinečnosti jeho zvěsti. Nezvěstoval dalekou a neznámou budoucnost, ale přítomnost Záchrance světa, příchod Božího Syna. Všechna ostatní proroctví musí ustoupit stranou před zvěstí: Očekávaný Mesiáš, Spasitel, je zde, je mezi námi. Naplnily se naděje i zaslíbení, dané Izraeli a rovněž touha celého světa po nápravě všech věcí se přiblížila ke svému uskutečnění.

Jak znělo toto poselství? Bylo kupodivu velmi stručné (aspoň tak je nám v Bibli zaznamenáno), ale přitom úžasně obsažné. V podstatě se skládá ze dvou částí, které spolu velmi úzce souvisí a tvoří nedílnou jednotu.

„Čiňte pokání“ (Mt 3,2) — tak zněla první část jeho poselství. Jsem přesvědčen, že řada dnešních lidí této výzvě nerozumí. Co je to pokání? Co mám dělat, abych „činil pokání“? Vypůsobi kajicnost nápravu toho, čeho jsem se dopustil? Musím přinést nějakou oběť, abych si Boha usmířil?

Lépe snad této Janově výzvě porozumíme, pokusíme-li se ji říci dnešní řeči. Řecké slovo „metanoia“, které je v naší Bibli přeloženo slovem pokání, totiž znamená „změnu myšlení“. Proto výzvu „čiňte pokání“ můžeme interpretovat také takto: „změňte své myšlení!“ A to už nám je dnes velmi blízké a aktuální. Stačí otevřít noviny či pustit rozhlas nebo televizi a slyšíme denně slova o nutnosti změny myšlení, o novém myšlení.

A o to tady jde. Má-li v našem životě dojít k nápravě, musí dojít k zásadní změně myšlení. Platí to pro celý náš život na této zemi, ať už v oblasti hospodářské, politické, společenské či ekologické. Ale právě tak, ba ještě mnohem více to platí pro život věry. Nedojde-li zde k zásadní změně, je všechno naše úsilí o nápravu marné. Jan jde přímo k jádru věci. Nezabývá se okrajovými a podružnými věcmi, jasně rozlišuje příčinu od následku. Má-li se změnit náš život, musí se především změnit naše myšlení, protože náš život je dán právě myšlením, zámeněním našeho ducha.

Ted ale vyvstává zásadní problém — JAK se má naše myšlení změnit? Co máme opustit a co co máme usilovat? Hovoříme-li o změně myšlení, musíme jasně říci, JAK myslit a JAK následně žít. Bez tohoto vymezení směru jsou řeči o změně myšlení jen pouhými frázemi.

Velkou pomocí na toto JAK je hluboká a poctivá analýza našeho dosavadního myšlení, rozbor ve světle Božího Slova, ve srovnání s tím, co Pán Bůh říká. Podívejme se na to, cím je charakterizováno naše „staré“ myšlení:

- 1) úsilím o naprostou nezávislost. Už od malého člověčka říká to pověstné JÁ SÁM. Domníváme se, že si na život stačíme sami, že je třeba jen zvýšit úsilí, polepšit se, mít dobrou vůli a že se náš záměr žít co nejlépe musí zdařit,
- 2) snahou zakrývat své nedostatky, představovat se v lepším světle, než ve skutečnosti jsme. Už malé dítě se snaží uklidit rozbity hrnčík před zlobou rodiče, zločinec neváhá zlikvidovat náhodného svědku, jen aby pravda nevyšla najevo. Zakrývat a příkrašlovat skutečnost je však vlastní nejen dětem a zločincům, ale nám všem,
- 3) naše myšlení je svou povahou negativní (slovy Bible „zlé po všechn čas“). Dovedeme být škodolibí, dokážeme závidět, rádi se zabýváme cizími chybami, spíš než obdiv a úctu k druhým známe pohrdání a závist...

4) naše povaha je přirozeně sobecká. Pravdivost přísloví, že „všechny hrábě hrahou k sobě“ není třeba nijak zvlášť dokazovat. Každý člověk myslí zcela přirozeně především na sebe, na své vlastní zájmy, chce realizovat své představy a sebe vůbec.

Cítíme jasně, že to není pestimistický pohled na člověka, ale holá skutečnost. Tyto vlastnosti jsou nám vlastní, vrozené. Jsme jimi do určité míry postiženi všichni (i když nestejnou měrou). Má-li však dojít k nápravě, musí se toto vše změnit. Tím se ale dostáváme do začarovaného kruhu. Jak se mám změnit, když toho nejsem schopen? Ryba přece nedokáže žít na suchu. A ani já nedovedu překročit vlastní stín. Je vůbec taková změna možná? Zvěst evangelia zní jednoznačně: ANO, je možná. Z pulce žijícího ve vodě přece vyrosté žába, žijící na suchu. Z larvy žijící v bahnu na dně tůně se jednoho dne vylíhne nádherná vážka, která se do původního prostředí už nikdy nevrátí. Ze ztraceného hříšnika, který se nedovede vymanit sám ze sebe, se může stát nový člověk — zachráněné Boží dítě.

Odpověď na toto JAK je v druhé části zvěsti Jana Křtitele, v prostinké větě: „Aj, Beránek Boží, který snímá hříšek světa ...“ (J 1,29). Zde se otevírá jediná cesta k zásadní změně našeho myšlení i života. Pán Ježíš mění od základu náš život. Tím, že z nás sejme kletbu hřachu a vin, se nám otevírají nové možnosti. Můžeme myslit a následně i žít nově, jinak. Najednou chápeme, že nemusíme dělat všechno sami. Už nemusíme trpět vnitřním stresem, že na svůj život nestačíme. Naopak, můžeme všechno „uvalit na Hospodina“. Jak je krásné vědět, že nejsme na své problémy sami.

A pak poznáme, že také nemusíme nic před Bohem, ale ani před lidmi předstírat. Není nic horšího než neustálá nutnost zastírat svou vinu a žít ve strachu, že to jednou stejně praskne. Naproti tomu není větší úlevy než vědět, že Pán Bůh čeká na naše vyznání viny a že zaslíbil očištění a vrácení radosti ze života (viz J 3,9).

Změní se i obsah myšlení. Zjistíme zázrak, že úspěch jiných v nás nevyvolá závist a hořkou zatrpklost, ale radostnou spoluúčast. Najednou nemusíme myslit na to, jak bychom někomu uškodili, ale budeme mít radost, když se nám podaří někoho potěšit.

Zjistíme, že i sobectví se dá překonat. Pochopíme Jana Křtitele, který se zřekl své kariéry v chrámové službě a žil nezájištěným životem pro záchrannu jiných lidí. Pochopíme celou řadu Božích svědků, kteří se pro svého Pána vzdali všeho, protože On se vzdal všeho kvůli nim.

Milý čtenáři, toužíš po takové změně života? Setkal ses už s Božím beránkem, který snímá hříšek světa? Zkusil jsi už ten vysvobožující okamžik, kdy se břemeno tvých vin skutáli a navždy zmizí, odstraněno zásluhou Kristovou? Tato možnost je i pro tebe. Jen jdi k Němu a čin s vírou pokání — změň své myšlení. Vyznej se Jemu a spolehní, že On dokoná to, co ty nikdy sám nedokážeš a ani dokázat nemůžeš. On čeká i na tebe. Chce změnit i tvůj život, dát mu nový smysl, abyš mohl žít život Bohu ke cti a bližním ku prospěchu a na svědectví. tp

PO OBRUBNÍKU

Chodit po obrubníku bývala v mém dětství nejmilejší zábava, jíž jsme si krátili dlouhou chvíli (zejména když jsme museli jít někam s rodiči). Po ulici jsme běhat nesměli a chůze jen tak po chodníku nám připadala nudná. Ale obrubníky — čím byly užší a hrabalatější, tím bylo obtížnější na

nich balancovat a výhnout se pádům do záhonů květin a následně rodičovské „domluvě“, ale o to to bývalo lákavější.

Nevím, zda dnešní děti také takto chodívaly po obrubnících, ale tento druh sportu očividně nevyhynul. Setkáváme se s ním i v úplně jiných oblastech. Tak jsem se stal svědkem vásnivých diskusí, zda křesťan smí či

nesmí do tanečních, do kina, na západě vznikají otázky, zda se křesťané mohou koupat tam, kde je běžné „nahoře bez“, zda smějí věřící navštěvovat smíšené sauny, diskutuje se, zda mohou spolu spát, i když ještě nejsou „oficiálně“ oddáni, zda se mohou snoubenci vydat sami na společnou dovolenou. Existuje celá řada podobných otázek, a to i ve zcela jiných oblastech. Zdá se mi, že mají jedno společné — kladou je lidé, kteří by svou otázkou „Jak daleko křesťan může jít?“ neustále chtěli přeměřovat krajinu mezi úzké cesty. Tito lidé si ce také mluví a zpívají o Boží radosći, ale většinou ji nikdy nezakusili. Cítí se vázání svou zbožnou tradicí, hlavou sice přitakávají pravdě evangelia, ale opravdový duchovní život neznačí. V takovém klímu se pak rodiči „chodí po obrubnících“. Je jich mezi námi více, než si možná myslíme.

Zcela jiní jsou ti, kdo své srdce oddali Pánu, vyvodili důsledky ze života s Pánem Ježíšem a přitom jsou

šťastní. Nikdy nezapomenu na mladý pár, který žil společně už před svatbou a když oba uvěřili, žili až do svatby zdrženlivě. Téměř rok na sebe museli čekat, avšak přesto mi vyprávěli radostně o svých společných kukušenostech s Pánem Ježíšem.

Takoví lidé skutečně existují. Většinou nepocházejí z prostředí církve. Protože však poznali široké ulice světa a nezřídka i jeho bahno, už je neláká balancovat na okraji, na rozhraní mezi církvi a světem. Neptají se: „Kam až mohu jít jako křesťan“, „co si mohu dovolit?“, ale kladou si zcela jinou otázkou: „Pane, co chceš ty?“ — „Jak mohu plnit tvou vůli?“

A takové lidé potřebujeme. Potřebujeme je zvlášť tam, kde „balancování na okraji“ v církvi prevládlo a určilo klíma v celém sboru. Potřebujeme je jako svědky toho, že i dnes je v nekompromisním následování Pána Ježíše tajemství bohatého a plného života, života, který stojí za to.

prípr. tp

SÚ TO ROZUMNÍ ĽUDIA?

- Stavajú pekné domy a ich miestnosti zariadenú drahými vecami, ale svoj večný domov si nepripávajú.
- Majú radi chutné pokrmy a veľa hovoria o jedle, ale o nasýtenie vnútorného človeka sa nestarajú.
- Fajčia a pijú, stávajú sa náruživí a predávajú svoju slobodu, ale Ježiša Krista, ktorý oslobodzuje, nehladajú.
- Hltajú tabletky a prášky, berú kvapky a rôzne lieky, ale slovo Svätého Písma nechcú priať.
- Sedia pred televízormi, navštevujú kiná a divadlá, ale v zhromaždení Božieho ľudu nesedia.
- Hľadajú zábavu a radosť na všetkých možných i nemožných cestách, ale po radosti v Bohu sa nepýtajú.
- Hromadia zemské hodnoty a zháňajú majetok za majetkom, ale poklady v nebi si nezhromažďujú.
- Plodia deti a dávajú im do života mnoho dobrého — alebo aj nedobrého, ale k Bohu, prameňu života, ich nevedú.
- Cestujú na dovolenku a navštevujú cudzie krajiny a svetadiele, ale na svoju poslednú cestu nemyslia.

A. P.

Sme a j my takíto ľudia?

FELIX

Našimi autoritami o živote Felixovom sú Lukáš v Skutkoch apoštolských, Josephus Flavius v Starožitnostiach a Vojnách židovských a napokon Tacitus v Análoch Rimianov. Lukáš venuje Felixovi jednu zo svojich najstarbiejších kapitol, ale zdržuje sa toho, ako je vôbec v Biblii zvykom, aby Felixa súdil pred časom. Na opačnej strane stojí Tacitus: Nič nedaruje Felixovi a spôsob, akým oňom píše, je takrečeno predchúťou samého dňa súdneho.

Felix začal žiť svoj život ako otrok a ukončil ho ako kráľ. Ale, ako hovorí Tacitus, po celý čas bolo pod kráľovským rúchom Felixovým srdce othroka. Aké boli všetky tajné hriechy vo svedomí Felixovom, nevieme. Ale máme viac než dostatočné svedectvo o jeho krutosti a istivosti. Lukáš nazýva Druzillu Felixovou manželkou. Druzilla bola sice manželkou, ale nie Felixovou. Bola ešte stále mladá, ale už stihla prejsť takými hriechami, že sa mohla zaradiť medzi najhoršie ženy v ľudských dejinách. Pavol sa nachádzal vo väzení čakajúc na súd pred Felixom, keď bol, s najväčšou pravdepodobnosťou na popud Druzillin a jej všeobecnej zvedavosti, predvolaný, aby si kráľ vypočul, čo o sebe a svojom Majstrovu môže povedať. Ako sa rozhovor začal a ako ho Pavol viedol, nevieme. Ale dozviedáme sa, že keď začal hovorit o spravodlivosti, zdržanlivosti a budúcom súde, Felix sa zhrozil a povedal mu: „Teraz len idí, ale keď budem mať čas, zavolám ta.“

„Uši našich poslucháčov musia byť najprv pripravené,“ hovorí Quintilian vo svojej Inštitúcii rečníctva. A Dante si iba vypožičiava z tejto dobrej knihy, keď odporúča rečníkom, aby začali tým, že si naklonia poslucháčov a zaujímaj ich pozornosť. Ako sa toho dňa podarilo Pavlovi nakloniť si sluch Felixov a zaujať jeho stvrdnuté srdce, o tom Písma nič nehovorí. Ale že uspel, je isté. A nebolo to ani krátke, ani nepriateľské vypočutie, ktoré venoval Pavlovi. Felix sedel bez slova a ochromený, zatiaľ čo Pavol stál pred ním a vrážal dvojsečný meč svätého Božieho zákona do jeho vinného svedomia, až sa nakoniec tento zatvrдilec nemohol ďalej ovládať. Väčšie povzbudenie pre kazateľov si sotva možno predstaviť: akého spojenca, neviditeľného a všemočného majú všetci praví kazatelia vo svedomí svojich poslucháčov! „Svedomie je akútne citlivé na Boží hnev. A ani pekelný oheň by nemohol dušu zasiahnuť inde než na tomto mieste,“ povedal jeden z veľkých puritánskych kazateľov.

Keby bol Felix ešte chvíľu vydržal ticho sedieť, bol by mu Pavol poradil, ako sa osloboďiť z plameňov, ktoré začali v ňom horieť. Nestalo sa tak. „Idi...“ Felix nesedel v evanjelizačnom zhromaždení. Ale mnohí z nás, čo tu dnes večer sedíme pod zvukom Evanjelia, sme v skutočnosti tieto Felixove slová povedali Bohu i vlastnému svedomiu. Mnohí z nás sme sa zachveli, ale potom sme sa vzchopili s týmto rozhodnutím — že urobiťme pokánie a zmeníme svoje cesty inokedy, neskôr. Felix nemal v úmysle zatvoriť Pavlovi ústa navždy. Nemal v úmysle odísť pred Boží súd taký, akým bol toho dňa. A ani my to nechceme. Máme úprimnú snahu žiť spravodivo a zdržanivo — neskôr. Keď budeme v iných okolnostiach, keď budeme mať iné, lepšie vzťahy. Po tej šfastlivej zmene v našom živote, na ktorú sa už teraz tešíme, budú z nás iní Iudia. Až budem starší, ale nie príliš starý. Ale keď budem menej zamestnaný. Potom budem mať čas na modlitbu. Čas na niektorú z tých kníh, čo mi môj kazateľ tak často odporúčal. Potom sa budem venovať Bohu i svojej duši... Ubožiak! Klamieš samého seba! Krutosť a nečistota už pobili svoje tisíce, ale život ako je tvor, jednoduchý život s odkladaním pokánia, svoje desaťtisíce.

Ale Felix, koniec-koncov, dostal svojmu slovu, načas. V skutočnosti povolal Pavla, a nie len raz či dva razy, ale často ho nechal zavolať a rozprával sa s ním

v paláci. Ibaže to bolo zakaždým tak dobré, ako nič ... lebo mal vždy špatný motív. Nebolo to preto, aby sledoval Pavlovu reč. Lukáš nám oznamuje, že tým tajným dôvodom bola nádej, že mu Pavol dá peniaze, aby ho prepustil. A po dokončení dvoch rokov dostal Felix nástupcu Porcia Festa. A Felix chcúci si získať u Židov priazeň zanechal Pavla vo väzení. A je to tým, že naše motívy, pre ktoré prichádzame do zhromaždenia sú také spletité, že nakoniec roky nám dané na spasenie prešli až kým niekto iný zaujal naše miesto v ňom a kázanie spasenia sa navždy skončilo — pokiaľ ide o nás.

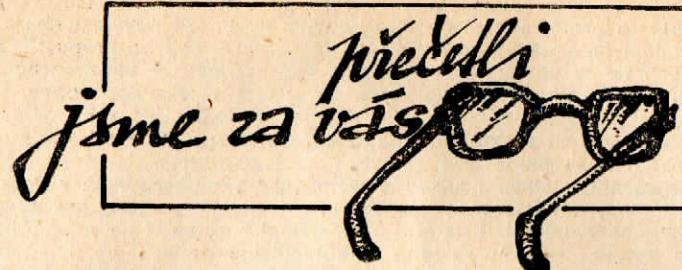
Felix naslúchal Pavlovmu kázaniu preto, lebo výdaje na dom v Cezareji boli také veľké, príjmy také malé a dlžoby také fažké. A pretože mu povedali, že Pavol mal takých bohatých priateľov, že by mohli zaplatiť za jeho prepustenie. A kto môže povedať, ako by sa jeho kalkulácia osvedčila, keby neboli bývali náhle odvolaný do Ríma, aby vydal cisárovi správu o svojej vláde — a to všetko nanešťastie skôr než Pavlovi bohatí priatelia mohli naplniť jeho očakávanie. Mnohí, čo už odpočívajú v prachu zeme sa raz prebudia, niektorí do večného života, iní do večnej hanby pre dôvody, ktoré ich viedli k navštievaniu toho alebo onoho zhromaždenia.

Je to ako čerstvý závan z neba samého, obrátiť sa od Felixových motívov a rozhovorov s Pavlom k Pavlovi samému. Lebo, keď mu oznámi kráľovo posolstvo, ktorým bol zo svojho väzenia povolený k Felixovi, čo myslíte že bolo jeho prvou myšlienku? Pavol bol veľký muž. Bol to šlachetný muž. Bol to muž príameho ducha a čistého srdca. Nikdy nemysiel na seba. Nenapadol ho rozoberať, ako takéto pozvanie môže ovplyvniť jeho prepustenie, akokoľvek bola aj jemu sloboda drahá a milá. Felix a Druzilla samí boli v jeho myсли, a najmä Druzilla. Lebo Druzilla bola židovka, bola dcéra Abrahámove. Záľuba jeho srdca, modlitba vysielaná k Bohu bola za Druzillu, aby bola spasená. A tu bola príležitosť, ktorá skýtala odpoveď na jeho modlitby! A celou cestou hore do paláca mysel iba na ten úbohy a bezbožný páŕ a jeho neradosnú výhliadku na súd. Bola to čistota Pavlových motívov, ktorá dala jeho slovám a pohľadu a spôsobu konania takú moc s charakterom posledného dňa, keď stál a hovoril pred Felixom. Oko Pavlovo bolo také svetlé v tej chvíli, že celý palác bol naplnený v ponímaní Felixovom akoby svetlom bieleho trónu samého. Nikto pine nepozná motívy svojho bližného, ale dospel som k názoru, že čistota kazateľových motívov veľmi úzko súvisí s jeho úspechom. Nie vždy snáď, ale dosť často nato, aby sa to stalo dobrým pravidlom pre všetkých, čo kážu Božie slovo alebo sa na túto službu prípravujú.

Slovo na záver: nevieme, či ešte bude príležitosť dat Pánovi uvidieť výsledok práce Jeho duše, ak dnes opäť odídete bez toho, aby ste využili túto chvíľu. Je to príležitosť pre tých, čo sa chcú navrátiť. Podte a urobte nový začiatok. Podte a bude tohto večera radosť v nebesiach. Podte a dovolte tomuto domu, aby sa na nej podieľal, lebo ako keby si bol tu ty jediný. Nože podte a pravomie sa potom ... a keby ste boli čo i hned Felixom a Druzillou, ak vaše nespravodlivosti a nezdržanlivosť a strach pred súdom budú také aké boli ich, zbelejú nad sneh, hovorí Pán. Ktokoľvek by prišiel, tak ako ten odvážny muž o ktorom píše Bunyan, a povie tomu, ktorý má knihu a pero a kalamár vo svojej ruke, napíš tam aj moje meno, pane! Načo sa ozval veľmi príjemný hlas tých, čo boli vnútri, tých, čo sa prechádzali v paláci kráľovom, hovoriaci: „Pod, pod a získaš večnú slávu.“ A tak vošiel dnu a bol zaodiyat takým istým rúchom ako oni. Potom sa kresťan usmial a povedal, teraz poznám pravý význam tohto veľkého videnia, pravé poslanie toho veľkého výroku Písma.

sprac. mk

Upozorňujeme naše čtenáče i všechny přátele, že náklad časopisu Živá slova není ještě rozebrán. Zájemci si jej mohou objednat v naší administraci.

Pod tímto názvem se objevil v časopisu Sputnik 9/1988, na str. 117 článek sovětského novináře Dmitrije Poljakova. Autor se v něm zabývá problémy dospívající mládeže a jejich střetu se starší generací, které se v Sovětském svazu projevily v posledních letech. Zjistíme však, že nejde vůbec o specifické problémy v Sovětském svazu, ale že jde o problém, který zachvátil mladou generaci snad na celém světě — v jejím hledání odpovědi na otázku, proč zde vlastně jsme a jaký má nás život vlastně smysl.

Na autorovi je sympatické, že se nezabývá jen vnějšími příznaky krize části mladé generace, ale že se snaží jít za jejimi přičinami. Proto bychom rádi otiskli některé zajímavé části jeho článku:

„Ubohoučký zájem jednotlivých výrostků o nacistickou symboliku, touha dojít tímto způsobem své okolí k úžasu představují jen část ledovce, jenž se jmenuje bezduchost.

Bezduchost nelze vyčíslit. Můžeme třeba napsat, že tam a tam bylo odhaleno tolik a tolik narkomanů, a daří se podniknout příslušná opatření. Ale kdo dokáže říci, kolik procent dospívajících je postiženo bezduchostí? Nebo se dokonce můžeme ptát, kolik duševní chudoby nebo naopak bohatství se skrývá v každém z nás. Zkusme si na to nějak odpovědět. Kde se bezduchost bere?

Dospívající jsou plni emocí. Více než slovem věří činům. Jsou maximalisté. Stačí, že jím jednou zalžete, a už vás nebudu poslouchat, přestanou vám věřit. Představme si mladého člověka ... Nemá ještě ani sociální zkušenosti, ani pevné morální zásady. Jaké podmínky je formují?...“

„Domnívám se, že diskuse o tom, kdo má větší vinu na nesprávné výchově — zde rodina, či škola — jsou od základu pochybené. Výchova člověka nemůže být ohrazena rámec rodiny a školy. Ovlivňuje ji všechno: architektura, příroda, svátky, literatura, hudba ...“

„Lidé pohrdající vlastními dějinami, jsou prázdní jako bílý papír, na nějž se může napsat cokoli. A proto na dříve položenou otásku, proč mládež z venkova napodobuje své vrstevníky z hlavních měst, nacházíme pouze jedinou odpověď: protože nic svého nemají. Pod tlakem mnoha okolností ztrácejí své historické kořeny a spojení s těmi národními rysy, jež navzájem rozlišují národy a jejich kultury. Proto tedy kopírují přívřenze heavy metalu a punku z metropolí. A ti zase své vrstevníky ze Západu.

Nové časy? Nové zájmy? A co se starými? Jak to udělat, aby se pichláky na bundách nestaly pro dospívající mládež největší hodnotou, nad kterou už nestojí nic — ani Rachmaninov, ani Repin, ani Tolstoj...?“

K uvedeným ukázkám není třeba zvláštního komentáře, jsou dostatečně výmluvné. Snad jen jedno — že zde je příležitost i pro nás křesťany v boji proti přičině — proti BEZDUCHOSTI v životě, a to nejen u mladých lidí! Můžeme a dokonce jsme povinni svým příkladem ukazovat lidem kolem nás, že život MÁ a musí mít mnohem hlubší význam a cenu. A svým životem můžeme lidem uka-

zovat na toho, kdo nám dal pravý význam života — na Pána Ježíše Krista, s nímž život nikdy nemůže být bezduchý. Pamatujme na slova svého Spasitele: „Vy jste světlo světa ... Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, který je v nebesích.“ Ne velkolepými slovy a nabubřelými frázemi, ale čistotou pohnutek a příkladným životem můžeme lidem ukazovat pravou hodnotu života. A když se nás pak budou ptát (a nemějme obavy, že se ptát nebudou), můžeme a máme směle podat zprávu o milosti, které se nám došlo v našem Pánu.

tp

VRAŤ TO!

Po rušné ulici ve středu města proudí všemi směry zástupy lidí. Každý někam pospíchá. Mezi tou záplavou se proplétá mladá maminka. Veze kočárek se spokojeným batoletem a po obou stranách poskakují dvě o něco větší děti; právě s lítostí dokončují zmrzlinovou hostinu. „Jééé, mami, tady mají čokoládovou, kup nám, prosím, ještě.“ Odmitavé zavrtění hlavou a vysvětlení, že by nezbýly penízky na mléko a chleba, malé mlsouny nenadchne. Náhle se Pavlík prudce sehne a v rukou drží dvě pomačkané dvacetikoruny. „A bude na zmrzlinu!“ jásá malá Hanička, „a na žvýkačky,“ přidává pohotově Pavlík. „Ztratil je tam ten pán,“ říká jedním dechem mamince a ukazuje rukou na rychle se vzdalujícího mladíka. „Vypadly mu z kapsy, když vytahoval kapesník.“

„Pavličku, utíkej a honem mu je vrat. Pánu Ježíši se to bude líbit.“ Chlapec váhá, ale jen okamžik, pak se rychle rozběhne splnit maminčino přání. Překvapený muž děkuje, právě teď objevil svou ztrátu. Pohladí Pavlika, pokyne maminec a ztratí se v davu. Maminka došla zatím s dětmi do parku a snaží se odpovědět na spoustu otázek, proč si děti nemohly peníze nechat. Víte, jakou radost má teď Pán Ježíš? Jsem ráda, že se mu chcete líbit. „No jo,“ bručí Pavlík, „ale mohli jsme mít zmrzlinu a sto žvýkaček. A jak víš, že se to Pánu Ježíši líbí?“ Maminka se usměje a říká: „Z Bible, tam je napsáno, jak se máme chovat, abychom byli šťastní. A také je tam napsáno: „Nepožádáš, cokoli je bližního tvého“. Ten pán je náš bližní, jemu peníze patřily, proto jsme mu je vrátili. A také Pán Ježíš říká: „Jak byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy činěte jim“. Představte si, že by to bylo obráceně a peníze byste ztratili vy. Jakou radost byste měli, kdyby vám je vrátil!“

mp

● Dobře jsi oblečen, když si nikdo nemůže vzpomenout, jak jsi byl oblečen.

● Spěj k dokonalosti, ale nikdy ji nepředstírej.

P

TRI STRETNUTIA S UČITEĽOM

Pomenovanie Učiteľ podľa Nového zákona mali predovšetkým tí, ktorí odborne vykladali Starý zákon. Hebrejsky sa nazývali Rabbi alebo Rabbuni, grécky διδάσκαλος. Väčšinou sa však tento výraz prekladal ako Majster. Išlo o čestný titul. Niektorí židovskí vykladači tvrdia, že boli tri čestné tituly: rab = učiteľ pred ordináciou, rabbi = ordinovaný učiteľ a rabbuni = môj pán, majster. Pán Ježiš bol nazývaný dvoma poslednými titulmi, teda rabbi a rabbuni — Učiteľ a môj Pán Učiteľ. Stretnutie s takouto osobnosťou malo vždy pre druhú stranu veľký význam, zanechávalo často i celozivotné stopy. Pozrite sa aspoň stručne na tri takéto stretnutia:

STRETNUTIE PRVÉ — PÁN JEŽIŠ A NIKODEM (J 3,1-21). Nikodém bol sám učiteľom a predsa pri stretnutí s Pánom Ježišom akoby na celej čiare prepadol, dnes povieme, že dostal nedostatočnú. Keďže sa s ním stretol v noci, zrejme išlo o naliehavé stretnutie, ale i snahu nedaj sa vidieť, pretože by mu to mohlo uškodiť. Nikodém zrejme čakal na nejaké špeciálne výklady Starého zákona, ale Pán Ježiš ho šokuje niečim úplne odlišným: Predovšetkým ho upozorňuje na nutnosť nového rodu, bez ktorého nemožno vojsť do Božieho kráľovstva. Minulosť i súčasnosť kresťanstva nás presviedčajú o tom, že je to otázka ľahko pochopiteľná aj tým najlepším teológom. Nedivme sa Nikodémovi, že tomu vôbec nerozumel. Pán však aj dnes kladie tento problém na prvé miesto. Nemôže nikto pokročiť ďalej v Božích veciach, ak neprežije nový rod, obrátenie. Ak sa chceme nechať učiť nebeským Učiteľom v iných veciach, predovšetkým sa musíme obrátiť, prijať Pána Ježiša Krista ako svojho osobného Spasiteľa a Pána. Až potom nasledujú ostatné písmaná v nebeskej abecede.

V ďalšom rozhotvore sa stretávame so Synom človeka, ktorý zostúpil z neba i do neba vystúpil, stretávame sa s Jeho povýšením a naraz prichádza azda najkrajší a najvýznamnejší verš v Biblii — J 3,16. Nebudeme ho citovať, pretože predpokladáme jeho všeobecnú znalosť. Ďalej prichádza na rad otázka viery a Božieho súdu, svetla a pravdy. Toto stretnutie malo preňho nesmierny význam pre časný i večný život. Kiež by sme sa s Ním, s naším Spasiteľom takto stretli všetci.

STRETNUTIE DRUHÉ — PÁN JEŽIŠ A MÁRIA (J 11,28). Toto stretnutie môžeme rozšíriť i o Martu. Obe sestry sa s Pánom zišli v súvislosti so smrťou ich brata Lazara. Aj na tomto mieste zaznievajú k celým generáciám úžasné slová nebeského Učiteľa: „Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude“ (J 11,25). O Márti čítame, že na upozornenie Marty: „Učiteľ je tu a volá ťa“ ... vstala rýchlo a bežala za Ním (v. 28, 29). Aj z iných správ Písma sa dozvedáme, že Mária rada sedávala pri nohách Pánových a nechala sa Ním vyučovať. Tak by to malo byť aj v našom živote. Keď On volá, netreba otáľať, lež vstať a vykročiť po úzkej ceste za Ním. Je tiež potrebné denne sa skláňať k Jeho nohám a počúvať všetky tie požehnané „lekcie“. A potom ich prenášať do života. Pobyt v takejto nebeskej škole znamená krásny a plný časný život, vyrovnané pochopenie i skúšok a úderov a napokon večnosť s Pánom. Sme požívaní aj my k takému stretnutiu s Učiteľom z neba.

STRETNUTIE TRETIE — PÁN JEŽIŠ A MÁRIA MAGDALENA PO JEHO VZKRIESENÍ (J 20,11-18). Išlo o Máriu z Magdaly, jednu zo žien, ktoré sa prizerali ukrižovaniu, pochrebu Pána Ježiša a tiež z tých, ktoré chceli po smrti pomazať Jeho telo. Písma hovoria, že predtým Pán z nej vyhnal sedem démonov (L 8,2). Býva stotožňovaná s hriešnicou, ktorá v dome farizeja Šimona pomazala Ježišove nohy voňavou mastou (L 7,37). Stretnutie Márie Magdalény so vzkrieseným Pánom bolo

zrejme najvýznamnejšie i keď tie predchádzajúce nemožno podceňovať. Pri tomto stretnutí je Pán tak vznešene nazývaný Rabbuni, môj Pán, Majster. Už samotné oslovenie z Pánovej strany je veľmi významné: — Mária! Takto osobne sa Pán Ježiš prihováral a prihovára k jednému každému z nás. Je iba na nás, či sa v našom srdci nájde odzva v požehnanom — Rabbuni ...! Pán Máriu Magdalénu posielala k učeníkom s nádhernou zvestou: — Odchádzam k svojmu Otcovi, ktorý je už aj vaším Otcom. To nikdy predtým nebolo. Vždy išlo o svätého Boha, ktorému je prístup veľmi ľahký, ak nie nemožný. A naraz božský Učiteľ otvára túto novú pravdu! Stretna sa so živým Učiteľom, poznáva v Bohu svojho Otca a v učeníkoch má bratov, ktorým zvestuje radostné veci.

Na troch miestach v Jánovom evanjeliu sme sa stretli s Pánom Ježišom Kristom ako s nebeským Učiteľom. Budeme aj my Jeho vďačnými poslucháčmi, aby sme podobne ako uvedené osoby vzali mnohé požehnania so stretnutí s Ním!

jk

Dláček

Usedl ptáček na větvíčku
v hrdélku noty pro písničku
trylkuj, zpívá ze všech sil
z poháru hudby dlouho pil.
Naslouchám pozorně,

dobře vím,
něco se od ptáčků přiučím,
v štěbotu slyším: „Nepečuj!“
A v Božím díle pevně stůj.“
Každý den zpěvaví tvorečci,
malíčci hopsaví vrabečci,
Boží jsou péčí přikryti,
o co víc potom já i ty.

mp

VÍŠ, KDO NEBO CO TO BYLO ?

Nápopěda: (zpřeházeně) —vý—

1Kr 21; 1Sa 11; 5M 34; Rt 1; Jr 39;

1M 6; 2Kr 23; Jon 1; 2Sa 12;

1M 10; 2Kr 5; 2Kr 18.

- Noé
- Noémi
- Ninive
- Náman
- Nátan
- Náhas
- Nechustum
- Nebuzardan
- Nimrod
- Nébo
- Nécho

N

Narodil se v bezvýznamné vesnici. Jeho matka byla prostá venkovanka. Vyrostl v jiné vesnici, kde pracoval v tesařské dílně až do svých třiceti let.

Pak se po tři roky pohyboval z místa na místo a kázal. Obhajoval ty, kterých se nikdo nezastal. K jeho přátelům patřili ubožáci a chudáci. Lnul k lidem vyřazeným ze společnosti a přestupníkům Zákona.

Nenapsal ani jedinou knihu, nezástavil žádný úřad. Neměl rodinu a nevlastnil dům.

Nechodil do vyšších škol. Nenavštívil ani jediné světové město. Necestoval dál než dvě stě mil od místa, kde se narodil. V jeho životě nebylo nic mimořádného, nic takového, co patří k životu velikánů. Neměl pověřovací listiny diplomátů...

Když mu bylo třicet tři let, obrátilo se proti němu veřejné mínění. Jeho přátelé od něho utekli. Byl vystaven posměchu a později soudu svých nepřátel. Byl přibit na kříž, kde visel mezi dvěma zločinci. Když umíral, dělali si vojáci z popravčí čety mezi sebou jeho oděv, to jediné, co vlastnil. Když zemřel, uložili ho jeho zarmoucení přátelé do vypůjčeného hrobu.

Od té doby, kdy se toto vše stalo, uplynulo již téměř dva tisíce let. I po dvou desítkách století je stále ústřední postavou lidstva a původcem jediného pravého míru a pokroku.

Všechny armády, které kdy na naši zemi pochodovaly, všechna válečná loďstva, která se kdy plavila na všech mořích a oceánech, všechny parlamenty, které kdy zasedly, všichni králové, kteří kdy vládli, vše toto dohromady neovlivnilo lidstvo taklik, jako tento jediný podivuhodný život.

přel. hk

ÚNIKOVÁ CESTA

Ked som ako baník fáral do podzemia, často som tento nápis číhal. Bol napísaný na šípke, ktorá ukazovala smer úniku v prípade havárie v hlavnom východe, keď životy baníkov boli ohrozené. Raz som bol nútene použiť ju aj ja a tak viem, aká je namáhavá, ale aj akú má cenu pre toho, komu ide o život.

Takouto únikovou cestou je pre celé ľudské pokolenie Pán Ježiš. Tomu, kto zistil, že jeho život je v nebezpečí večnej smrti, má len túto jedinú možnosť uniknúť istej záhube: Uniknúť po ceste, ktorou je Boží Syn a Jeho obet, priniesená na golgotskom križi. V raji došlo pre neposlušnosť našich predkov k havárii, k hriechu. Následkom toho sa oni, aj ich potomkovia dostali pod vládu hriechu a smrti, odlúčenia od Božej prítomnosti. Cesta k Bohu bola prerušená. Ale Boh je láska a nemá záľubu v smrti hriechu. Preto mu sám pripravil z jeho beznádejnej situácie únik, keď posal na svet svojho Syna. On zomrel na mieste nás, hriechu. Výsledok Jeho obete je nesmierne veľký. Nie je na svete nič také, čo by sa mohlo porovnať s Jeho dielom. On sám povedal: „Lebo čože to osozí človekovi, keby získal hoci aj celý svet a svoju dušu utratil? Alebo aké výmenné dá človek za svoju dušu“? (Mt 16, 28). Mnohí dosiaľ jedinú možnosť záchrany svojich duší využili, mnohí idú únikovou cestou záchrany aj dnes, aby sa vyhli pokušeniu, ktoré je vo svetských zlých žiadostiah.

Úniková cesta je úzka, nepohodlná, ale vedie hore a končí tam, kde je život a hojnost. Využili ste už túto jedinú možnosť záchrany z istej večnej záhuby? Ak áno, nezabúdajte na vďačnosť Záchrancovi. Ak ešte nie sú spasený, príjmi Pána Ježiša ešte dnes ako to radí Biblia a skončíš v nebi.

daj

PRÍLEŽITOSŤ K ZAMYSLENIU

Zomrieť je od pradávna pre každého človeka nevyhnutnou realitou. Človek musí odísť z časnosti do večnosti či chce alebo nechce. Napriek tomu ľudia na smrť neradi myslia. Pri slove smrť zvierajú naše srdce akási neviditeľná moc, povedzme to otvorene, smrť sa bojíme. A skutočne, smrť je strašná. Napríklad v rodine vždy naruší pokojnú hladinu, nutne vyvolá akúsi bázeň. Nedá sa však ani zastrašiť, ani uprosiť, nepomáha ani krik, ani pláč. Často príde vtedy, keď ju človek najmenej čaká.

Otázkou, čo je vlastne smrť, sa ľudia zaoberali už veľmi dávno. V každom prípade je koncom pozemského života a bránon do večnosti. Mnohí prežívajú pred smrťou najväčšiu depresiu. Ako by aj nie. Vedľ nastupujú na cestu, po ktorej ešte nikdy nešli. Pritom smrť nie je žiadnym tajomstvom, o ktorom by ľudia dopredru nevedeli. Kristan či ateista vie, že raz musí zomrieť. A práve preto, že to vie, má sa na ňu pripraviť. Ľudia sa veľmi starostlivo pripravujú napr. na dočasný pobyt na nejakom mieste na zemi. Prečo sa teda nepripraví na večnosť?

Smrť je a má byť nevšednou príležitosťou k zamysleniu sa nad zmyslom a cieľom nášho života. Je klopaním Božieho prsta na srdcia všetkých ľudí. Ešte nikto z ľudu ju neprekonal.

A predsa je tu niekto, kto zlomil jej osteň a zvíťazil nad ňou. Je to Pán Ježiš Kristus. Zomrel na golgotskom križi a porazil i toho, ktorý má vládu nad smrťou, diabla (Žd 2,14). Pán Ježiš vybojoval aj slobodu z neprekonatejnej bázne pred smrťou pre každého človeka. Ale iba ten, kto verí v túto skutočnosť, má večný život, prechádza zo smrti do života. Len vo viere v Pána Ježiša je strata prirodzenej moci smrti. Žiť vo viere v Krista je krásne už na tejto zemi, ale ešte krajsie je vo viere v Noho zomierať a prechádzať spolu s Ním z časnosti do večnosti. pk

Poznámky k Biblickej panoráme (V)

V Písme čítame, že aj duch Pána Ježiša Krista odišiel do ríše mŕtvych: „Preto sa rozveselilo moje srdce a môj jazyk splesal, áno, i moje telo bude stáni na nádeji, lebo nezanecháš mojej duše v ríši smrti ani nedáš svojmu Svätému vidieť porušenie“ (Sk 2,26-27). Apoštol Peter pri svojom kázaní v Jeruzaleme najprv citoval tento verš zo 16. žalmu a potom ho vysvetlil: „Mužovia bratia! Patri sa povedať vám prosto a smelo o patriarchovi Dávidovi, že i zomrel, i pochovali ho, a jeho hrób je u nás až do dnešného dňa. A tedy súc prorokom ... vopred hovoril o zmŕtvychvstani Kristovom, že ani nebola zanechaná jeho duša v ríši smrti, ani jeho telo že nevidelo porušenia“ (v. 29-31).

Pán sám povedal lotrovi, že spolu budú ešte toho dňa v raji (Lk 23,43). Máme za to, že tento „raj“, kde sa duch Pánov stretol s duchom kajúceho lotra, je to isté miesto ako „lono Abrahámov“ z príbehu o boháčovi a Lazarovi (Lk 16,23).

O niekoľko desaťročí neskôr apoštol Pavel napísal Korinfanom o človekovom, ktorý bol vytrhnutý do **tretieho neba**, čo je **raj** (2K 12,1-4). Z toho môžeme spolu s mnogými Božími ľudmi minulosť až súčasnosť povedať, že v súvislosti so smrťou a vzkriesením Pána Ježiša dochádza k úziasnej zmene v ríši mŕtvych: raj, tá časť ríše mŕtvych, kde boli Abrahám, Jakob, Dávid a všetci Bohom ospravedlnení Ľudia od čias Adama až po Pána Ježiša, bol prenesený spolu so všetkými jeho „obyvateľmi“ do tretieho neba. Pán Ježiš to naznačil učenikom, keď povedal: „...zbudujem svoju cirkev a nepremôžu ju ani brány ríše smrti“ (Mt 16,18). Až do Pánovej smrti brány tejto ríše sa otvárali, aby „premohli“ Božích ľudí a uväznieli ich. Prečo? Lebo ich hriechy ešte neboli odňaté a zápis proti nim neboli ešte zmazaný. Nie, krv kozlov a iných obetných zvierat nemohla odňať hriechy na vždy (Žd 10,4), len ich prikryla. Až Pán Ježiš, ako Boží baránok, snaž hriech sveta, hriechy mnogých vyniesol na svojom tele na drevo kríža a tým ich odňal. Už nejestvujú, Pán Boh ich už nikdy viacie nebude spomínať. Pán Ježiš svojou smrťou „zahladil“ toho, ktorý má vládu smrti, to jest diabla, a vyprostil ich, všetkých, ktorí bážnou smrť po celý čas žitia boli držaní v rabstve“ (Žd 2,14-15). Preto Pavel mohol zvoliať: Smrť, kde je tvor osteň? Kde, peklo (=ríša mŕtvych) tvoje víťazstvo?“ (1K 15,55-56). Všimnime si, ako sa to prejavilo u tých, ktorí mali odísť zo života na zemi:

- Štefan pri zomieraní zvolal, aby Pán Ježiš prijal jeho ducha (Sk 7,59). Vedel, že nepôjde „dole“, do ríše mŕtvych, ale „hore“ k Pánovi;
- Pavel napísal Filipánom, že má žiadosť zomrieť a byť s Kristom (1,23), teda nie odísť do hadesu.

Sú Ľudia, ktorí hovoria, že duša človeka po smrti **spí**. Odvolávajú sa na tie verše Nového zákona, kde sa o smrti hovorí ako o spánku.

a) Všimnime si teda text J 11,11-14 o Lazarovi. On zomrel, ale Pán Ježiš o ňom povedal, že spí. Na čo Pán vzťahoval význam slova „spí“? Na telo, alebo na dušu? Je jasné, že na telo, pretože keď to učedníci nepochopili, otvorené im povedal o smrti Lazarovej a smrť sa vzťahovala na telo.

b) V Mt 27,52 čítame: „... a hraby sa otvárali a mnohé telá zosnulých svätých vstali“. Na čo sa tu vzťahuje slovo „zosnulý“? Opäť na telá, ktoré pri vzkriesení vstali.

c) O Štefanovi je napísané, že usnul (Sk 7,54-60). Čo uslo, čo zomrelo? Jeho telo, nie duch, ktorý išiel k Pánovi.

d) Celá 15. kapitola 1. Korintanom hovorí o tele zosnulých. Tvrdenie o tom, že od chvíle smrti duša človeka „spí“ až do vzkriesenia tela, nemá biblický podklad. Naopak, spí telo až do chvíle, keď bude Pánom vzkriesené.

Stav duše po smrti

Už sme si poukázali minule na to, že boháč aj Lazar v ríši mŕtvych existovali ďalej, hoci ich telo bolo v hrobe. Prenesme sa v mysli na horu premeneňa, kde Mojžiš a Eliáš sa s Pánom rozprávajú o blížiacich sa udalostach v Jeruzaleme. Hovorili o Pánovom exode — východe. Ich duša „nespala“, ale po dlhých stáročiach mohli hovoriť o tom, že aj ich Boh použil k exodu starozákoného Božieho ľudu, každého však zvláštnym spôsobom.

V Žd 12,1 je reč o tom, že máme **velký oblak svedkov**, ku ktorým patria aj mužovia a ženy 11. kapitoly Židom. Kedysi zomreli, ich telá sa vrátili do prachu zeme, ale dušou a duchom žijú! Inak by nemohli byť „svedkami“. Na čo by bolo svedectvo tých, ktorí neexistujú, alebo ktorých duše „spia“? Pisatel listu Židom pokračuje v 12,23 vysvetlením, kto sú títo svedkovia. Sú to duchovia spravodlivých.

Ako je v rajli?

1) Pavel piše Filipánom, že byť s Kristom je oveľa lepšie ako žiť tu, na zemi (1,23). Raj je miesto nepopisateľnej radosti, kde už nieto času.

2) Je to miesto, kde sa plní prosba Pána: „Otče, ktorých si mi dal, chcem, aby kde som ja, aj oni tam so mnou boli, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal“ (J 17,24). Vykúpení sú tam, kde je ich Pán a vidia Jeho slávu. „Radosti do sýtosti je pred tvojou tvárou, rozmanitého blaženstva v tvojej pravici na večnosť“ (Ž 16,11), vyznáva žalmista. Aká je v nebesiach radosť nad každým hriechnikom, činiacim pokánie (Lk 15,7)!

3) Raj je stav, aký Ľudský duch nikdy neopísal a ani si ho nepredstavil. Nedá sa o ňom hovoriť Ľudskými slovami (2K 12, 1-4). Je to úplne iný život, než aký poznáme tu na zemi. Preto pojmy, slová, ktoré vznikli pre vyjadrenie Ľudského života na zemi, nie sú schopné vyjadriť nebeské skutočnosti.

4) Raj je miesto odpočinku (Žj 14,13). Tento odpočinok začína smrťou. Vzťahuje sa na ňu známy verš: „Drahá je v očiach Hospodinových smrť jeho svätých“ (Ž 116,15). Smrť svätých je drahá preto, že prináša nádherné spojenie a obecenstvo s Bohom (Otcom i Synom). Veriaci je uvolnený od všetkých pút a bremien, aby sa mohol cele spojiť s Pánom. Už nemusí zápasíť s mocami tmy, ani s vlastnou hriesciou prirodzenosťou.

Ked budeme v tejto neopisateľnej sláve, potom padnú všetky naše starosti a záujmy. Padnú rodinné vzťahy a záujmy, predmetom obdivu, premýšľania, lásky bude len On sám, náš Boh a Pán.

Aký bude koniec ríše mŕtvych a raja?

Tento stav bude ukončený vzkriesením tel v spravodlivých aj bezbožných. Uskutoční sa to však v rôznom časovom období.

— Veriaci v Pána Ježiša Krista, ktorí patria k Jeho cirkvi, budú vzkriesení pri Jeho prichode pre cirkev do oblakov (1Te 4,18).

— Umučení v dobe veľkého súženia budú vzkriesení na počiatku tisícročného kráľovstva (Žj 20,4).

— V Biblickej panoráme na tabuľke XII. je uvedené, že podľa knihy Daniela 12,2 budú na počiatku 1000 ročného kráľovstva vzkriesení aj starozákoní veriaci a splní sa to, čo Pán povedal: „Ale vám hovorím, že mnohí prídu od východu aj od západu a budú stolovať s Abrahámom a Jakobom v nebeskom kráľovstve“ (Mt 8,11).

— Potom v období tisícročného kráľovstva budú zomierať spravodliví aj bezbožní, aby sa nakoniec všetci vo vzkriesených telách postavili pred veľký biely trón (Žj 20,12).

A vtedy bude ríša mŕtvych „uvrhnutá“ do ohnivého jazera. To znamená, že už nebude treba prechodného stavu pre duše Ľudí. Nastane konečný stav Ľudí

odsúdených na večné trápenie v jazere ohnivom, alebo k večnej radosti tých, ktorých mená budú zapísané v knihe života.

Či ohnivé jazero bude skutočne trvať večne?

Mnohí chcú zmenšiť váhu večného odsúdenia tým, keď hovoria, že večné utrpenie je v rozpore s Božou láskou. On by sa predsa nemohol dívať na utrpenie toľkých ľudí a padlých anjelov! Títo ľudia nepoznali živého a pravého Boha. Ved' On je rovnako milujúci ako svätý a spravodlivý. Vo svojej láske obetoval svojho jediného Syna pre nás a v spravodlivosti Ho odsúdil na našom meste. Kríž, to je miesto, kde sa stretla láska aj spravodlivosť. Kto zavrhne milost, ponúkanú v Pánovi Ježišovi, upadne do rúk živého Boha, ktorý je aj oheň spalujúci (Žd 12,29). Dejiny sveta ukazujú, že Božie súdy sú hrozné. Prvý svet zahynul potopou. Zanikla Sodoma a ďalšie tri mestá pre svoju bezbožnosť. Súdy boli vykonané nad národmi, aj nad Izraelem.

Ked by sme nechceli veriť prorokom, potom sú tu najväčnejšie slová samotného Pána z neba: „Idte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, pripraveného diablu a jeho anjelom“ (Mt 25,41). To je súdny výrok, ktorý raz vyjde z úst Sudcu — Pána Ježiša.

Pretože táto skutočnosť večného odsúdenia sa zdá byť veľmi tvrdá, ľudia začali hľať teoriu o tzv. dočasnom mieste, očistci. Je to stav medzi prechodom do neba, alebo do pekla. Vieme, že Písmo hovorí len o dvoch cestách, tretiu nepozná. Vstup cez brány na tieto cesty je tu, na zemi, v dobe pozemského života. Učenici si mali uvedomiť, že ich mená sú zapísané v knihe života a to malo byť predmetom ich radosti. Uveriť v Pána Ježiša Krista ako Spasiteľa je možné len tu, na zemi. Smrtou táto možnosť zaniká. Aké by to bolo hrozné pre človeka, keby mal odchádzat s neistotou, kde bude tráviť večnosť, ak by sa o tom malo rozhodovať v nejakom očistci!

Záver

Uvedomujeme si pokorne, že nie je nám všetko zjavené a teda ani jasné. „Lebo okoľko sú vyššie nebesia ako zem, o toliko sú vyššie moje cesty než vaše cesty a moje myšlienky než vaše myšlienky“ (Iz 55,9), hovorí Pán, Hosподin. Jeho diela sú nekonečné a my ich svoju obmedzenou myslou nemôžeme pochopiť. Tak nevystihneme Jeho osobu, Jeho lásku a spravodlivosť, pravdu a súd. To však, čo je nám zjavené, plne stačí k nášmu spaseniu, k životu v radosti, po ktorí a spravodlivosti, lebo to je Božie kráľovstvo na zemi, v našich srdciach.

—jos

STAROST O MOJICH SYNOV PRENECHAJTE MNE

Sme vďační nášmu Pánovi za to, že nás šťastne previedol cez minulý rok. Požehnával nás, staral sa o nás tak, že sme nemali v ničom nedostatku. Ked' aj dopustil na nás súženie v dobe nemoci, Pán bdel nad nami, takže nedopustil viac, ako sme mohli uniesť. To, čo sa javilo bolestné a smutné, obrátilo sa na dobré a radostné. Tak sa naplnilo Božie Slovo, že „milujúcim Boha všetko spolu pôsobi na dobré“ (R 8,28).

V trápení sa viac privineme k Pánovi, vrúcejšie sa modlíme, vieme lepšie pochopiť tých, ktorí sú tiež v súžení. Treba nám veľa trpežlivosti, aby sme vedeli priať aj zlé z Božej ruky (Jb 2,10).

Pán Boh má starosť o svoj ľud. V Izaiášovi tak hovorí: „Mnou ste pestovaní a nosení od narodenia a tak až do staroby, až do šedín, ponesiem a vyslobodím“ (Iz 46,3-4). Aj my sme v Božích rukách, všetko, čo prežívame, On dobre o tom vie. Pozná naše ľahanie, naše vstávanie i chodenie (Z 139, 2-3). Pán vie, čo sa bude diať i v tomto roku. Nič nie je pred Ním skryté. On môže všetko. Chce nám pomáhať.

Malomocnému povedal: Chcem, bud čistiť! A hneď bol uzdravený (Mt 8, 2-3). Aj v tomto roku máme sa k Nemu utiekať, na Noho spoliehať. „Pýtajte sa ma na to, čo pridel Starosť o mojich synov a o dieľo mojich rúk ponechajte mne“ (Iz 25,11b). Pýtajme sa aj my na Jeho vôle pri našich problémoch a rozhodovaniach. Pán vie na začiatku, aký bude koniec každej veci. Chce nám radíť, chce nás požehnať, prichádzajme k Nemu so všetkým, čo máme na modlitbách. Pán je verný, nikdy nás nesklame. Naše túžby a žiadosti naplní, keď Boh bude v nich oslávený.

Čo si želáme do nového roka? Každý po niečom túži. Ja mám jednu túžbu získať pre Pána aspoň jednu dušu. Za to sa modlím, aby Pán dal milosť mnohým dušiam k pokániu a obráteniu. Vždy máme niekoho, komu môžeme hovoriť o Božej láske. Budeme mu príkladom v práci, v rodine, v peknom obcování.

„A všetko, čokoľvek činite slovom alebo skutkom, všetko činite v mene Pána Ježiša, ďakujúc Bohu a Otcovi skrze Neho“ (Ko 3,17; 3,23-24).

jč

KRÁSA BOŽÍHO SLOVA

Bíble je nádherná kniha, ktorá uchváti každého, kto chce poznati svätého Boha a jeho vôle. Stvořiteľ mohol svému stvoření sdeliť své požadavky formou pískazů, zákazú a nařízení, formou „právnického kodexu“, zákoniku, ve ktorém by stanovil své nároky. Ale bylo by to asi čtení suchopárné a nezáživné, bez lásky a citu, podobné rôznym úředním věstníkum, vyhláškam a sbírkam zá-

konú. Miesto toho nám daroval Bibli, knihu poetickou, epickou, dějepisnou i zákonodárnou; knihu na níž se podílelo mnoho autorov mladých i starých, známých i neznámych, vzdělaných i prostých, urozených i obyčajných, ale autorov vedených Božím Duchem. Je to kniha, v níž nás Bůh nejrozmanitějšími

- Věz, že co se zde děje proti tvé vůli, neděje se bez Boží vůle.
- Křesťan se podobá zrajícímu obilí. Čím více zraje, tím více sklání svou hlavu.

POHLÁDY DO DEJIN CÍRKVI

Pod týmto záhlavím chceme v Živých slovách uverejňovať seriál článkov s tématikou z dejín Církvi Pána Ježiša Krista na zemi. V našich pohľadoch sa zameriame v prvom rade na história tých skupín kresťanov, ktorí túžili nasledovať príklad prvých zborov Církvi v dobe apoštолов a usilovali sa vo svojej dobe uskutočňovať novozákonný ideál života kresťanov a kresťanských zborov v učení aj v praxi. Z ich života si chceme vziať príklad vo všetkom, v čom tento svoj (i nás) cieľ dosiahli a prípadne i výstrahu tam, kde to nedokázali. Výstražné príklady však budeme vidieť najmä na strane ich nepránikov a nepriateľov, ktorí uvedený ideál opustili a napriek vzácnemu svedectvu týchto učeníkov Pána Ježiša, ktoré sa im dostalo, odmietli sa k nemu vrátiť.

PRISCILLIAN A JEHO NASLEDOVNICI

V druhej polovici IV. storočia žil v Španielsku bohatý a vysokopostený, učený a neobyčajne nadaný muž, ktorý sa volal Priscillian. Nemohol už veriť starým pohanským náboženstvám, ale spočiatku ho neprítahalo ani kresťanstvo. Preto sa zaoberal klasickou gréckou filozofiou, najmä novoplatonizmom a študoval aj manicheizmus¹⁾. Po čase však uveril v Pána Ježiša Krista, bol pokrstený a začal žiť nový, Bohu oddaný a posvätený život v oddeľení od sveta. Stal sa vásnívym čitateľom Svätých Písem a žil asketickým životom v modlitbách a pôstoch, aby sa mohol lepšie venovať rozjímaniu Božieho Slova. Začal horlivou zvestovávať evanjelium a zanedlho mal skupinu žiakov a prívržencov, ktorí sa spolu s ním zhromažďovali. Tito Iudia vynikalí zbožným a mrvavne bezúhonným kresťanským životom. Hnutie sa čoskoro rozrástlo a získalo veľký počet stúpencov najmä z radov učených Iudí. Priscillian sa stal biskupom v Avile. Onedlho však narazil na odpor časti španielskych knňazov, vedených biskupom Hydiatiom z Portugalska. Ten obviňoval Priscilliana z manicheizmu a gnosticismu²⁾. K nemu sa neskôr pripojil biskup Ithakus, človek zlej povesti. Na sneme v Burdigale (dnešné Bordeaux vo Francúzsku) r. 384 obžaloval Priscilliana a jeho stúpencov z charodejnictva a nemravnosti. Priscillian a jeho poprední učeníci boli uväznení, prevezení do Treversu (dnešný Trier), kde boli cirkvou odsúdení a odovzdaní na potrestanie svetskej vrchnosti (r. 385). Márne proti tomu protestovali vynikajúci zbožní biskupi Martin z Touru a Ambrož z Milána. Priscillian s ďalšími šiestimi kresťanmi bol staty. Medzi nimi bola vznešená pani Euchrotia, vdova po známom básnikovi a rečníkovi. Rímsky cisár Maximus, ktorý sa zmocnil trónu vraždou svojho predchodcu Gratiana, ochotne uskutočnil vôle Priscillianovi nepriateľských biskupov a knňazov, lebo potreboval ich pomoc.

To bol prvý prípad, keď boli kresťania popravení rímskou cirkvou, príklad, ktorý táto cirkev potom nasledovala v nepredstaviteľne hroznom rozsahu a spôsoboch. Biskupi Ambrož a Martin na protest proti tejto poprave prerušili styky s Hydiatiom, Ithakom a ďalšími biskupmi, zodpovednými za smrť Priscilliana a jeho druhol. Po páde cisára Maxima bol Ithakus zbavený biskupstva a Iudia s odporom hovorili o krutom mučení a smrti týchto svätých Iudí ako o hroznom zločine. Telá Priscilliana a jeho druhol boli prevezené do Španielska a boli cenení ako mučeníci. Napriek tomu však trievsky cirkevný snem schválil tento vražed-

ný čin a dal tak úradné schválenie rímskej cirkvi k mučeniu a popravám kresťanov.

Priscillianovo učenie, ako sa zračí v jeho jedenáctich spisoch, bolo biblicky čisté a prosté bludov, z ktorých bol obvinený. V týchto spisoch sa Priscillian ukazuje ako kresťan zdravého učenia a posväteného života, horlivý učenik Kristov a reformátor cirkvi. Rovnaký charakter mali aj jeho žiaci a stúpenci, takže hanobiaci tvrdenia o nich boli vymyslené a lživé.

Priscillian učil, že naše vykúpenie Kristom zahŕňa obrátenie sa k Bohu a odvrátenie sa od sveta, aby nám nič nebránilo v spoločenstve s Bohom. Spasenie je duchovný dej – nie udalosť spôsobená nejakou sviatostou. Každý človek sa musí pre Pána Ježiša rozhodnúť sám. Niet zvlášnej úradnej milosti. Laici majú práve tak Svätého Ducha, ako knňazi. Priscillian rozhodne odmietal manicheizmus. Askezitizmus považoval iba za pomôcok pre dosiahnutie užšieho spojenia s Kristom a spočinutia v Bohu v prežívani Jeho lásky. Viera v Boha je osobnou skúsenosťou, ktorá zahrnuje celú bytosť človeka a napĺňa ju túžbou a rozhodnutím žiť cele pre Neho. Mravné skutky nasledujú samovoľne – ako ovocie nového života v Kristu. Sväté Písma nie je iba historická pravda, ale aj prostriedok Bozej milosti. Náš duch sa ním sýti ako duchovným pokrrom pre náš denný život. Na to, aby sme porozumeli Písmu v jeho podstate, nepotrebujeme teologiu, ale vieru. Sväté Písma Starého i Nového zákona nám zjavujú, že všetci svätí, to znamená znovuzrodení Iudia, sú povoleni na to, aby rástli v posvätení.

Reakcia cirkvi. Takéto učenie skoro vyvolalo odpor väčšiny knňazstva a hierarchie cirkvi, lebo vo svätom živote obyčajných kresťanov – laikov videli ohrozenie svojho výsadného postavenia v cirkvi. Priscillianovo zdôrazňovanie závislosti kresťanov a zborov iba na vedení Svätého Ducha a cez Neho na Kristu bolo v úplnom protiklade so snahou Hydiatia a ďalších biskupov o posilnenie ich moci a nadvládu nad všetkými biskupmi a knňazmi a tak i cirkevnými zbormi v Španielsku.

Nasledovníci. Po Priscillianovej smrti sa nové duchovné hnutie rýchlo šírilo. Biskup Martin z Touru úspešne odrazil prvé prenasledovanie hnutia, ale po nám prišli ďalšie, stále krutejšie. Avšak až po dvesto rokoch bolo toto hnutie v Španielsku potlačené.

Na Priscillianovi a jeho druhoch vidíme krásny príklad úplnej premeny života Iudí, keď úprimnou vierou prijmú evanjelium a v nám Božieho Syna, Pána Ježiša Krista ako Spasiteľa. Ludí, ktorí sa úplne odovzdali Bohu a žijú pre Neho a ktorých preto nemôže na ceste učenictva a nasledovania ich Učiteľa a Pána zastaviť ani nepriateľ a nepriateľstvo, ani hrozba smrti. Sú i nám príkladom vernosti svojmu a nášmu Pánovi až do smrti. A odstrašujúci výstražný príklad ich nepriateľov i nám dnes priopomína, že „skazenie najlepšej veci (cirkvi) je najhoršie“, že aj my dnes musíme bodiť, aby sme nedali miesto tomu zlému, neboli na miesto svetla tmou, nerozstievali nikdy nelásku, ale šírili všade pravdu a lásku, ktorou je náš Pán Ježiš Kristus.

Poznámky:

¹⁾ Manicheizmus — bludné náboženské učenie, nazvané podľa svojho pôvodcu Maniho. Vytvoril ho zmiešaním perzských, budhistických a kresťanských prvkov. Učil, že sú dva úplne rozdielne svety: duchovný, ktorý je dobrý a hmotný, ktorý je zlý.

²⁾ Gnosticismus — pohanské učenie, ktorého podstatou bolo presvedčenie, že svet vznikol ako dielo nižšieho „zlého boha“, ktorý sa proti najvyššiemu „dobrému bohu“. Na základe tohto pohľadu hmotným svetom i telesným životom.

pripr. jh

V BOŽÍ TĚLOCVIČNĚ

(Žd 12,5-11)

Bůh se svými dětmi jedná různým způsobem. Především nám dává jasné pokyny ve svém Slově, ale používá i jiných prostředků. Někdy nezbývá, než aby nám zkomplikoval naše okolnosti a tak nás vychovával. Bůh vychovává každé své dítě. Pokud někdo postrádá Boží výchovu, lze i pochybovat, zda je Božím dítětem. On vede svůj lid ke svatosti. Často předchází nesvatému životu a postojům jako je pýcha nebo světectví tvrdší výchovou — trestáním.

Sama skutečnost trestání však nemusí stačit; nelze mít užitek z trestání, utrpení, jestliže jím naprostě pasivně projdu, jestliže jen čekám „až to přejde“. Posvěcení není nějak automatický proces, ale musíme se do něho aktivně zapojit. Na utrpení lze reagovat nesprávným způsobem, takže se mame účinkem. V Žd 12,5-15 jsou zmíněny tři způsoby nesprávné reakce na utrpení.

Prvním z nich je „pohrdání kázni Páně“ (v. 5). Pohrdat znamená brát na lehkou váhu, nebrat vážně; jestliže si někdo z Božích zásahů do našeho života nic nedělá, pak je to „pohrdání kázni Páně“. Dnešní doba se vyznačuje tím, že lidé neradi dávají na jeho své city, odtud pramení tolík necitlivosti a vůbec neosobní vztah k životu. Dávejme pozor na pohrdání kázni Páně!

Druhou nesprávnou reakcí je padat, umírávat pod Boží rukou (v. 5: nestýskat si). V tomto případě jde o sebeletování, stěžování, že břemeno nemůžeme unést. Starozákonní muži, zejména David, s tím velice zápolili, jak je vidět z jeho mnoha žalmů (Ž 73). Takové naříkání nad Božími cestami s námi také není správnou reakcí, které chtěl Bůh dosáhnout.

A poslední žalostnou reakcí je za- hořklost. Je velice smutný pohled na křestana, který pod zkouškami, Božími výchovnými prostředky zahořkne a nechce jít dál. Takovému člověku se pak zdá, že je proti němu zaměřen celý svět (Žd 12,15).

Pokud reagujeme na Boží výchovu, někdy i tvrdou, některým z těchto tří způsobů, tento prostředek nám nepomůže, nevede ke splnění Božího výchovného záměru s námi. Jak tedy reagovat správně? V záhlaví uvedený úsek Písma zdůrazňuje, že se máme chovat jako synové — zralí, dospělí, už ne jako děti. Malé děti považují rodovskou výchovu vzdrycky za příliš tvrdou a zbytečnou. Je na nás, abychom zaujali postoj jako dospělí, kteří rozumí, že Bůh z nás chce vychovat zralého, zdravého člověka. Verš 11 uznává, že taková výchova není nijak příjemná, nese však užitek — ale pozor: ne všem, jen těm, kdo se nechali vychovávat. Kdo si Boží výchovu zlehčuje, stěžuje si na její prostředky nebo dokonce zahořkne, takový z Jeho výchovy užitek nemá.

Verše 12. a 13. naznačují, že autor má na myslí nemoci kloubů a doporučuje léčení pohybem — tělocvikem. Někdy dochází v duchovním životě ke krizím, těžkostem a často přitom ztuhneme, zaujmeme pózu, že se nám nechce hýbat — neděláme nic. V takovém případě se ohlédní, podívej se do svého života, nitra, kde je asi chyba, co chce Bůh u tebe napravit. Ale nezůstaň v té póze, neztuhni, uzej Boží výchovu, zkus se Jemu vyznat, napravit, co napravit lze a pak zvedni hlavu, poslání kolena, začni pohybovat rukama, vykroč — dej se do pohybu, do práce. Myšlenka „přímé kroky“ říká totéž jako výrovnej cestu, chod po rovné cestě, ne po hrbotaté nebo dokonce cestou-necestou, to není dobré, raději se vrat na cestu, na tu úzkou — za Pána Ježíšem.

Závěrem chceme zdůraznit, že pro každého křestana je důležité, aby si byl vědom: „Jsem v Božích rukou, jsem Jeho dítě, jde Mu o mé dobré vychování, o mou svatost“. Proto se Mu podřízuji a bud vďěčný za to, že se ti tolik věnuje. A navíc, kdyby bylo třeba — On má k dispozici i ještě tvrdší prostředky, aby tě přivedl k sobě.

připr. — vý

(Lukáše 6,42)

NEDĚLE. Sedím ve shromáždění a naslouchám slovům právě sloužícího bratra. Nutím se k pozornosti, ale nemohu se dnes na výklad patřičně soustředit, myšlenky se tříší. Zrak mi padá k podlaze a najednou již nevnímám slova ani jejich význam, neboť jsem si všimla takové malichernosti. Ten bratr nemá čisté boty! A ani s košili si zřejmě jeho manželka nedala příliš práce...

Můj pohled se přesouvá na jiného bratra sedícího vpředu. Nevím proč, ale nějak mi „nesedí“. Něco mi na něm vadí, i když to nedovedu správně definovat. A kdo to sedí hned za ním? Á, to je přece sestra o níž vím, že ráda sbírá informace o druhých a předává je v poněkud „upravené“ formě dál ... No a co tenhle bratr? Vždyť on si opět zdírnul a hlava mu komicky klimbá sem a tam. A to se mu prosím stává dost často! Sestra sedící vedle mne se zase usmívá tak zahořkavě, až jí je vidět celý umělý chrup...

Z myšlenek mne vytrhne hlasitě „ámen“. Ještě píšeň, potom modlitba. Konec shromáždění. Podám si se všemi rukou a vycházím ven. Neděle rychle a příjemně uteče a ztráta jdu do práce.

PONDĚLÍ. Vstávám s touhou v srdeci: „Pane, dej mi sílu evangelizovat, neboť toužím zvěstovat Tebe samotného mezi tímto světem.“

V práci se opravdu najde příležitost. Kolegyně je ochotná diskutovat. A tak argumentuj, přesvědčuj, cituj klíčové verše Písma... Ale sklívám jen posměch. „V dnešní době mohou něčemu věřit jen blázni jako jsi ty, nebo lidé s nízkou životní úrovní a ještě nižší inteligencí. Takovým nic jiného nezbývá!“

Blázni? Spodina společnosti? Chudáci? Začínám přemýšlet o svých včerejších myšlenkách a úvahách. Pravda. Ten bratr měl opravdu nevyčiděné boty a ani jeho košile rozhořčené nebyla bez poskvurny. Druhý bratr viditelně spal a ta sestra určitě roznáší klepy...

Ale co já? Jaká jsem vlastně já? Jsem lepší? (Sotva!)

Mám vždy čisté boty? (Nemám!)

Nešířím také občas pomluvy? (Šířím!)

Nespím ve shromáždění? (Spím! Už několikrát se mi to stalo!)

Mě srdce se zachvělo a do očí se derou slzy. Ztišuji se a vůbec mi v tom neprekáží rachot strojů, který mne obkloupuje. A tak stoju a modlím se:

„Pane, děkuji Ti, že mi odkrýváš moje nitro, že mi zjevuješ mé velké nedostatky. Odpusť, že tak malicherné nicotnosti dokázaly snížit mou úctu k mým bratřím a sestrám! Jak si uvědomuji, že oni Tě vyznávají, kteří se Ti a vyvysíží Tvé jméno! Vždyť Ty sám, drahý Pane, ses za svého pozemského života přiblížil právě k takovým lidem, Tvoji učedníci byli prostí rybáři! Nevyhledával jsi vliv-

ně a mocné tohoto světa, ale hříšníky toužící po odpuštění vin! Jak se teď před Tebou stydím, že jsem podceňovala své bratry a sestry! Odpust mi, milý Pane, pokorně Tě prosím! Nejsou velici a mocní u tohoto světa, ale ve svém životě dokázali přijmout a vyznávat Tebe! Jak Ti za ně děkuji, za každého z nich. Odpust mi to, Pane Ježíši, a porad mi, jak a čím bych je mohla na příštím shromáždění potěšit. Amen.

JÁ TOBĚ K SROZUMĚNÍ POSLOUŽÍM, A VYUČÍM TĚ CESTĚ, PO NÍŽ BYS CHODITI MĚL; DÁMТ RADU, OČI SVĚ NA TĚ OBRÁTĚ (Z 32,8).

Marcela

To je název 200 stránekové publikace, která — dá-li Pán milost — vyjde v polovině letošního roku. Publikace obsahuje dvě části:

I. část: ABRAHAM A MY

II. část: DŮSLEDNÝ KŘЕSTANSKÝ ŽIVOT.

V I. části jsou jednoduchým, ale přitom působivým způsobem zobrazeny jednotlivé kroky Abrahama, na kterých se můžeme učit správně žít vírou. Ukázkou z této části uvádíme pod názvem „Starost s těmi, kteří se přidali“.

Druhá část vznikla ze záznamu různých praktických problémů, ke kterým autor uvádí biblický pohled. Jakým způsobem je psána, to vyplývá z ukázky v článku „Úloha odpočinku“.

Tuto publikaci doporučujeme zejména mladším bratřím a sestrám.

Provedení knížky bude obdobné jako Evangelium podle Jana od W. de Boora a její cena nepřesáhne 50 Kčs. Pokud máte o publikaci zájem, objednejte si ji korespondenčním listkem nebo dopisem (nejlépe hromadně) v naší administraci do konce března (marca) tohoto roku.

Redakce

STAROST S TĚMI, KTEŘÍ SE PŘIDALI

Proto došlo k rozepři mezi pastýři stáda Abramova a pastýři stáda Lotova. Tehdy v zemi sídlili Kenaanci a Perizejci. Tu řekl Abram Lotovi: „Ať nejsou rozepře mezi mnou a tebou a mezi pastýři mými a tvými, vždyť jsme muži bratří!“ (1M 13,7-8).

Ve staré smutné lidové písni se zpívá: „V jarní noci napadla jinovatka ...“ Je proto tak smutná, že je ze všech řádků ještě cítit nevýslovou radost z mladých květů a zeleně. Ledová noc však všecko ohrozila nebo dokonce zničila. Znám řadu sborů, shromáždění a skupin křesťanů, z kterých naplno vyzařuje zármutek této písně. Kdysi tam bylo jaro víry, zeleň plná radosti a naděje, nový radostný začátek s Pánem Ježíšem. Ale tu jakoby vše přikryla jinovatka, která zničila mladé květy, takže neprinesly ovoce. Kolik jsem potkal lidí, ze kterých bylo cítit, že prošli kus cesty s Pánem. Ale teď? „V jarní noci napadla jinovatka...“

Učíme se od Abrahama, jaký lesk spočívá nad krokem víry, jak ale potom neustále přicházejí hrozby, které tuto cestu ruší nebo úplně znemožňují. Prožil jsi také takový radostný začátek ve víře a chceš v něm pokračovat? Pojd, podíváme se, jak se vedlo Abrahamovi.

1. Nesnáz Božího lidu

Dovedeme si zcela snadno představit, jaká proměna nastala. Není to ještě tak dřívno, kdy Abraham se svou ženou s průvodem vyrazili s Cháranu. Nevěděli kam jdou, a přece putovali bezpečně a radostně. Pán je na tuto cestu povolal, proto je také povede. Nedovedu si to jinak představit, než že při tom zpívali radostné písni víry. Tehdy se mohlo poprvé ozvat: „Kupředu s radostným pohledem a pevným krokem. Nás Pán jde s námi a drží nás za ruku.“

A teď? Najednou hádka a svář. Už není slyšet radostné zpěvy a písni víry, když stáda pospíchají ke studním. Ze všech stran se ozývají hádky. Narážejí na sebe hole a jeden na druhého je jako kat. A to v radostném kruhu věřících, v Božím lidu! Dovedeme si představit, jakou to vytvářelo atmosféru? Ubohý Abraham se asi těžko mohl v klidu obracet se svými otázkami k Pánu a získávat od něho novou silu a pokyny pro další kus cesty. Pastýři se hádali a spor bylo třeba řešit. Mnoho hodin se strávilo neplodným vyjednáváním. Jak žalostně tyto neužiténé hádky ohrožují postup Božího lidu. I tvůj?

Při tom mne zaujaly dvě věci. Za prvé: **nehádaly se ovce, ale pastýři**. Stáda nikdy nevěděli, o co se jedná. Čekají jen na to, až budou napojena a nakrmena. Ale často musejí čekat dlouho, protože se pastýři nemohou sjednotit. Stále je tomu v Božím lidu tak, že nejhorší zápasy a nejtrapnější hádky neboří ve stádu, ale mezi pastýři, představenými, těmi, kteří nesou odpovědnost a mají pást stáda. A mezitím stádo venku hladoví. „Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysíleni a skleslí jako ovce bez pastýře“. Jak nás tato skutečnost pokouřuje!

A to druhé si máme uvědomit také: **nehádá se Abraham, ale pastýři**. Ti měli zvláštní postavení. Také náleželi k Abrahamovu společenství, ale do té chvíle neslyšeli, že by k nim Bůh osobně promluvil. Byli to spolupoutníci, kteří se připojili k zástupu, ale naprostě neměli zájem na tom nejvlastnějším, co se tu dělo, totiž na Boží řeči.

Co už Ježíšovi učedníci vytrpěli pro nekající bratry! Vyvolávají hádky a stráhají učedníky do sporů, takže jim nakonec chybí síla i čas k vlastní cestě víry, protože se nepřetržitě musejí starat o dohadování svých spolupoutníků. To se satanovi líbí. Když už nemůže jinak zabránit tomu, abychom vyrazili na cestu s Pánem Ježíšem, zahání nás do zátarasu takových půtek. Jak mnohý radostný

rozmach plný víry v Spasitele hříšníků byl ohrožen a zadržen, protože se do cesty postavila hádka, do níž jsme byli cele zapleteni. Tu se mi líbí, jak Abraham tuto záležitost uzavírá. V tom jej následujme!

2. Spolupoutníci

Dříve než si všimneme Abrahama, podívejme se napřed trochu na jeho společníky. Lot musel být chytrý a sympatický muž. Když viděl odcházet svého strýce Abrahama, nikdo ho doma neudržel, přidal se k němu. Patřil tedy také k Abrahamově družině. Ale právě proto je pro všecky časy a pro každého člověka vážným varováním. Náležel k Božímu lidu, a přece zabloudil. Odešel s Božím lidem jako účastník velkého zástupu víry, a přece se ovlásek minul cíle.

Jak k tomu došlo? Abraham vynaložil všecky sily na to, aby za každou cenu nastolil mír. Nevěřící pohané nesmějí vidět, že se Boží lid, který přitáhl do země, proměnil v lomozíci a vzájemně se potírajici dav. Abraham to velice pokorně nechal na Lotovi: „Rozdělíme se. Vyber si, kam se chceš vypravit. Půjdeš-li napravo, obrátím se nalevo. Půjdeš-li nalevo, obrátím se napravo.“ Ted se dívejme na Lota. Rázem zapomněl na velký cil. Náhle nepovažuje za důležité zůstat součástí Abrahamova domu: „Lot se rozhlédl a spatřil celý okrsek Jordánu směrem k Soáru“. Kéž by ten mladý muž pozvedl své oči výše! Ale ta milá krajina se tak veselé směje a Lot počítá, jak zbohatne. Nevidí mu, že tam bydlí bezbožní lidé a že ze Sodomu vychází mnoho nečistoty a hřachu.

Kolik lidem mezi námi se vede jako Lotovi! Ne, nejsi pohan, od mládí jdeš cestou s Božím lidem. Ale v rozhodujícím okamžiku najednou považuješ za nejdůležitější zajistit si svůj podíl a nezáleží ti na tom, zda se oddělíš od Božího lidu. Kolik je mezi námi spolupoutníků podobných Lotovi!

Nezapomeňme, co to Lota stálo. Netoužil po tom, aby ho vedl Pán. Sám zamířil do města bezbožných. A když na Sodomu přišel Boží soud, octl se najednou i Lot v jeho proudu. Sotva stačil zachránit holý život. Celé jeho zdání bohatství se rozplynulo jako dým. Neuvědomujeme si, jak jsme bláhoví, když se přestáváme ptát po Božím vedení a chceme budovat svůj život vlastními silami? Nakonec poznáme, jak jsme se zkłamali.

3. Pozdrihuji oči svých

Stále vidím Abrahama. Tyto dny byly pro něho velmi těžké. Odpovídal přece za celou skupinu. Jako první poslechl Boží volání. Už to je mnoho, když se někdo pokouší, aby dosáhl smíření, jako tady Abraham před mladým Lotem.

Myslíš, že to udělal proto, že byl zbabělý? Kdepak, tajemství jeho jednání leží hlouběji. Lot pozvedl oči a utkvěl na Sodomě. Abraham také pozvedl oči, ale věděl, že se musí dívat mnohem, mnohem výš. „Pozvedám své oči k horám: odkud mi přijde pomoc. Pomoc mi přichází od Hospodina, On učinil nebesa i zemi“. Cítíš, že tato veliká překážka byla ve skutečnosti zkouškou víry. Mohl tu nesnáz překonat jen tím, že upřel pevně a jistě svoje oči k Bohu.

Náš život se zaměřuje tam, kam se upírájí naše oči. Lot pohlížel na Sodomu a podlehl klamu. Abraham se v tu smutnou chvíli díval výhradně na Pána. A výsledek? Není náhoda, že příběh pokračuje právě takto: „... řekl Hospodin Abrahámovi: Rozhlédni se z města, na němž jsi, pohledni na sever i na jih, na východ i na západ, neboť celou tu zemi, kterou vidíš, dám tobě a tvému potomstvu až na věky“ (1M 13,14-15).

Abraham mohl druhým připadat jako nerozumný. Mladý synovec měl snad radost, že získal výhodnější podmínky, než jeho strýc. Ale Abraham nespouštěl oči z Hospodina. Proto se radostně vydal na cestu pohanění. Nakonec se ukázalo, že právě ona byla cestou požehnání.

❶ Cokoliv mne pokořuje, pomáhá mi.

SPASENÍ PRO VŠEDNÍ DEN

Závěr první kapitoly Lukášova evangelia obsahuje Zachariášův chvalozpěv, v němž oslavuje spasení od Hospodina. On však tuto dobu viděl teprve před sebou, snil o spasení (1P 1,11); pro nás je to již skutečnost! Tato chvála patří vlastně do úst nám. Víme, že starozákonnímu Božímu lidu patřila zemská požehnání, jednalo-li se o spasení, pak šlo především o vysvobození od nepřátelských lidí. Nám patří duchovní požehnání — „Požehnal nám všelikým požehnáním duchovním v nebeských vězech v Kristu“ (Ef 1,3) — a to je vše než jen zemské požehnání. V Novém zákoně je nepřitelem dábel, ale projevuje se nejen duchovně, ale i ve výlece reálně a lidsky. Necítíme někdy, že potřebujeme „vykoupit“, když jsme až po krk v různých problémech a rádi bychom je měli vyřešené? Mohou to být problémy v práci, doma, jde o vysvobození ze starostí — vykoupení, vysvobození, spasení je hotovo, proč se ještě cítíme jako prodaní, v zajetí problémů, jako ti, kdo potřebují záchrannu? Zkusme si v takových chvílicích říci: Já Pán vydobyl na kříži.

vý

ÚLOHA ODPOČINKU

A co sport, hry a další formy odpočinku? Máme je považovat za neužitečné a neduchovní? Stojí za to se zmínit o kladech a zápozech takové zábavy. Pavel neváhá uvést příklady ze sportovního života. Vykazuje sportu pravé místo, když říká Timoteovi: „Cvičení těla je užitečné pro malo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí“ (1Tm 4,8). Tedy tělesné cvičení je užitečné, avšak z hlediska věčnosti nemá stejnou trvalou hodnotu jako cvičení pobožnosti. Tělesná rekreační nám může pomoci, abychom načerpali nových sil Pánu k užitku.

Například Fraser z Lisulandu pěstoval horolezectví jako rekrece a tento sport využíval i k odpočinku o dovolené. Později, kdy misijně pracoval v horách jihozápadní Číny, se mu to hodilo. „Během těch švýcarských let jsem se nevědomky připravoval na daleko náročnější horolezectví, které mne v mé misijní práci čekalo.“ Bůh si často připravuje svůj nástroj pro práci, kterou má pro něj vyhlédnutou na těch cestách, po nichž člověk chodíva nevšimavě.

Není snadné najít přímý biblický pokyn k oddechu a uvolnění, i když podstatou sobotního odpočinku a milostivého léta něco takového naznačuje. Rekreace myslí je totéž, co spánek tělu. V jisté legendě se vypravuje, že si zbožný muž kdysi hrál s ochočenou koroptví. Když se ho jeden lovec zeptal, z jakého důvodu

tráví čas tak neužitečným způsobem, odvětil otázkou: „Proč nenosíš svůj luk stále napjatý?“ „Protože,“ řekl lovec, „mám obavy, že by ztratil pružnost a nebyl by k ničemu.“ „Nediv se tedy,“ odpověděl tázající, „že někdy odpoutám pozornost od duchovních věcí a uvolním se na chvíli od duševního napětí, abych se potom mohl tím usilovněji soustředit na Boží věci.“

Máli být naše mysl využívána naplno, musíme jí čas od času dopřát odpočinku a uvolnění. Zaměstnané myslí nezbývá mnoho času na oddech. Ať si tedy odpočine důkladně. A jestliže naše ťidlo a ptíč má být k Boží slávě, pak lze právě tak trávit chvíle odpočinku a uvolnění. V našem životě jsme stále více zaneprázdňeni a s ubíhajícím věkem klesá příležitost a chuť k namáhaté fyzické práci; učíme se odpočívat při hře s dětmi, procházkami v přírodě, pracemi na zahrádce, jindy konstruktivním „koničkem“, jímž uděláme druhým radost, nebo četbou něčeho zajímavého. Musíme si však dát pozor na přemíru odpočinku. Někdy lze začít příliš daleko od toho, co je dobré. Dbejme, aby se nakonec naše odpočívání nestalo marnotratností a pohoršením druhým. Ale všechno, co nám pomáhá uvolnit duševní vypětí, má mít v našem životě místo.

ZPRÁVY ZE SBORŮ

Na samom prahu deväťdesiatky som navštívil milú sestru v Pánovi Ruženu Vaňatkovú. Niektorí ju poznajú skôr ako sestru Elisovú, z bratislavského zboru. Mnohí sme u nej ako študenti bývali, prežili sme v jej príbytku nejedno krásne stretnutie pri Pánových nohách, pri duchovnej piesni i hovorenom Božom slove. Mnohí sa v tomto príbytku rozhodli na cestu za Pánom Ježišom. Dnes je už sestra Vaňatková telesne dosť slabá, ale jej duch je stále svieži a hotový daťovať svojmu Spasiteľovi i poslužiť, kde sa len dá. Chceme aj pri tejto příležitosti popriat milej sestre mnoho Božieho požehnania a prežívanie blízkosti Pána Ježiša Krista aj vtedy, keď sa jej zdá, že je ľudsky osamelá.

Milý brat Ján Malach z Miloslavova, inak patriaci do zboru v Bratislavе, sa v novembri 1988 dožil krásneho veku 90 rokov. Od svojej mladosti slúži Pánovi. Mnohé roky pracovali spoločne v Agote s bratom Peterským a Hruškom. Nech Pán odplati jeho prácu a udelí mu svoje požehnanie aj v sýtej starobe.

Iba kúsok času chýbal do konca roku 1988 a do osemdesiatky, keď bol priamo uprostred odpoludnia 5. 12. 1988 náhle povolaný do nebeského domova milý brat Pavel Jančovič z Bratislavы. Predtým dlhé roky spolu so svojou milou manželkou pracovali pre Pána na Zvolensku, neskôr v Leviciach, kde bývalo u nich zhromaždenie veriacich a v posledných rokoch v Bratislavе. Brat Pavel Jančovič bol predovšetkým vrúcnym modlitebníkom. Teraz je už v Pánovej prítomnosti, na ktorú sa tak teší.

jk

Dňa 29. 8. 1988 si Pán života a smrti odvolal brata MICHALA ZÁMEČNÍKA z Nového Mesta n. Váhom vo veku 79 rokov. Z Moravského Lieskového odišla k Pánovi sestra MÁRIA MIKLÁNKOVÁ vo veku 73 rokov. Jej život plný utrpenia a nepochopenia zo strany ľudí i najbližších sa skončil. Je už v odpočinutí večnom, po ktorom tak túžila.

-kov

Dňa 6. 10. 1988, necelé tri mesiace pred šestdesiatkou povolal Pán do nebeského domova brata Jána Schewenga z Pezinika. Na početnom pohrebnom zhromaždení bola zvýraznená jeho tichosť a skromnosť, ale i vydávanie svedectva praktickou pomocou bližným i jeho ochota a snaha. Vzorne sa stal o svoju rodinu. V jeho dome je stále kresťanské zhromaždenie. Bude tam isto chýbať pri doprovádzaní duchovného spevu na harmoniu či varhanoch. Popri vďaké za jeho život sa skláňame pred Božou vôľou, ktorá je dobrá, ľuba a dokonalá.

jk

31. 10. 1988 sme sa rozlúčili s telesnými pozostatkami brata Jána Rohlička z Malaciek, ktorého Pán povolal v 82. roku jeho pozemského života, dňa 25. 10. 1988. Jeho život a dieľlo bolo späť s menom brata Murányho, s ktorým, ako aj s inými bratmi a sestrami patril medzi pionierov Pánovho diela v Západoslovenskom kraji. Dvere jeho domácnosti boli otvorené celé desaťročia zhromaždeniam, v ktorých nachádzali bratia a sestry potešenie v spoločnom obecenstve.

Hľadal odpočinutie svojej duši, ktoré pre nňu pripravil Hosподin (Ž 116,7) a nie vo veciach, ktoré by si sám prihotobil (Lk 12,19). Aj ho našiel v Pánovi Ježišovi (Mt 11,28). Ako sám vyznával, bol chudobný, ale bohatý v Pánovi, čím mnogých obhacoval. Teraz už odpočíva s Pánom (Ž 14,13).

mh

V decembri minulého roku si Pán povolal do svojich nebeských príbytkov milého brata JURAJA MARTINKU vo veku 85 rokov zo zboru Púchov — Nižnica. Uveril v Pána Ježiša ako svojho osobného Spasiteľa až v staršom veku aj so svojou manželkou, ktorá ho do večnosti predišla pred 17 rokmi. Nejaký čas bolo v ich dome aj zhromaždenie. Brat bol tichej, miernej povahy a dokial mu to jeho zdravotný stav dovoloval, vždy prišiel do spoločného obecenstva veriacich. Krátko pred smrťou hovoril: „Cítim, že Pán ma už čoskoro zavolá domov.“ V této nádeji odišiel do nebeského domova. Pohrebne slovo pre neveriacu rodinu sa nieslo v znamení slov ap. Pavla k Fil. 4:9. „... čo ste počuli a videli na mne, to robte, a Boh pokoja bude s vami!“

—pk

Do nebeského domova si Pán odvolal milú sestru MÁRIU BRNOVÚ z Galanty - Matúškova. Stalo sa tak v jej požehnanom vysokom veku 94 rokov. Pánovi Ježišovi sa odovzdala pred viac ako 70 rokmi v Petrovci. Pán ju obdaril deťmi, vnukmi a pravnukmi, za ktorých sa pravidelne modlila, ale aj za celú svoju rodinu, zbor a široký okruh svojich blíznych. Pán vypočul jej prosbu a túžbu po Božom domove sa jej spnula koncom m. r. Odišla v jedinečnej nádeji, lebo KAŽDÝ, KTO VERÍ V BOŽIEHO SYNA NEZAHYNIE, ALE MÁ VEČNÝ ŽIVOT.

maj

Setkání s představiteli církvi v Praze

Místopředseda vlády ČSSR Matěj Lúčan přijal 10. 1. 1989 v Hrzánském paláci v Praze při příležitosti nového roku představitele církvi a náboženských společností působících v ČSSR. Ve svém vystoupení zdůraznil, že stát a naše socialistická společnost si váží duchovních, kteří práci pro svou církev nebo náboženskou společnost neoddělitelně spojují s prací pro svou vlast, pro blaho jejího lidu. „Výsloce ocenujeme ty,“ řekl Matěj Lúčan, „kteří z pozice své víry nacházejí teologicky hluboce zdůvodněný pozitivní přístup k procesům přestavby a aktivně se na ní chtějí podílet.“

Přijetí se zúčastnili ministři kultury ČSR a SSR Milan Kymlicka a Pavel Koyš a ředitel sekretariátu pro věci církevní vlády ČSSR náměstek ministra Vladimír Janků.

Vážíme si tohoto pohledu vládních činitelů. Cítíme, že život v míru není samozřejmostí a vidíme, kolik rozvahy a trpělivosti složitá jednání státníků stojí.

Na záčiatku nového roku si chceme připomenout i naši úlohu. Chceme být poctivým přístupem k práci platnými občany vlasti, budující socialismus.

r.

◎ Domácnost bez modlitby je jako dům bez střechy.

NOVÝ KRESTANSKÝ SPEVNÍK

Po desiatich rokoch práce spevníkovej rady Krestanských zborov (1978-87) dostáva sa začiatkom tohto roku do rúk našich veriacich na Slovensku i ďalších záujemcov nový krestanský spevník s názvom „**Duchovné piesne**“.

Po štyriasťročnom používani prvého vlastného spevníka bratských zborov „Piesní duchovných“ (1927-68) používali Krestanské zbyry na Slovensku 20 rokov „Krestanský spevník“, spoločný s Cirkvou bratskou. Naši bratia a sestry boli a sú Pánovi vdáční za krásne nové i obnovené staré piesne z tohto spevníka, ktoré sa stali ich trvalým duchovným majetkom a mnohé z nich boli preuzaté i do nového spevníka.

„**Duchovné piesne**“, ktoré sú druhým vlastným spevníkom bratských zborov na Slovensku, prevzali značnú časť piesňového bohatstva z oboch spomenutých spevníkov. Popri nich čerpali aj z piesňového pokladu ďalších známych spevníkov a obsahujú i značný počet nových zložených a preložených piesní.

Spevník je notový zmenšeného formátu A4 s prvou slohou piesní medzi notovými osnovami a s ďalšími pod nimi v bášňovom usporiadani. Obsahuje 370 piesní a v nepiesňovej časti potrebné oznamy a registre. Jeho 5 základných častí začína úvodnými ilustráciami. Je v ňom dostatok piesní vhodných pre spev v rodinách a v malých skupinách krestanov. Vážba je plátená so slepotlačou názvu na obale, cena je 70 Kčs.

Veríme, že spevník bude s vďakou Pánovi priyatý ako zborový spevník v Krestanských zboroch na Slovensku a že prispieje k duchovnému požehnaniu veriacich a k spaseniu hľadajúcich. Pre rozhojenie osobného a rodinného bohatstva duchovných piesni ho však odporúčame všetkým našim čitateľom a ich prostredníctvom i ďalším záujemcom na Slovensku i v českých krajinách. Môžete si ho zakúpiť v najbližšom Krestanskom zbere, s ktorým máte spojenie alebo objednať na adresu:

Ján Javorník, Jelenecká 35, 949 01 Nitra — pre SSR.

Jan Kašparec, Bratislavská 21, 602 00 Brno — pre ČSR.

Náš láskavý Boh nech požehná i toto svoje dielo na svoju slávu!

Oslavujte Hospodina, lebo je dobrý,
lebo Jeho milosť trvá na veky!

Malé hřichy

(Pís 2,15)

Před lety se ucpalo řečiště Mississippi natolik, že tu vůbec nemohly proplouvat lodě. To ale znamenalo neštěsti pro tisíce zemědělců, kteří byli na řece závislí, protože ta byla tenkrát jedinou cestou, po níž mohli dopravovat výsledky své práce k pobřeží.

Co vlastně způsobilo tuto pohromu? Nebyly to obrovské skály, které by se někde zřítily do vody a zatarasily cestu lodím. Také žádné zemětřesení nezměnilo jejich zvrstvení a polohu. Zácpu zavinil usazený kal, spláchnutý z rozbaňných břehů a dna řeky,

tak jemný, že by ho nezachytily žádný filtr. A právě tyto drobounké částečky silně navrstvené zatarasily tok mohutné řeky. Pohroma byla značně rozsáhlá; na nějakou dobu uvázl celý průmysl jihozápadu USA.

Podobně je tomu s „malými hřichy“. Zdají se být naprostě zanedbatelné, nepatrné, nikdo by v nich nečekal ohrožení života. A přece doveďou časem způsobit katastrofu i v životě „řeka víry“. Kež nám Pán dá milost, abychom je pečlivě odstraňovali, aby se u nás neusazovaly a nezanášely proud našeho života víry. „Zlapejte nám lišky, lišky maličké, ješto škodu dělají na vinicích, poněvadž vinice naše kvete“.

D. L. Moody